ק) [נעיל נג.], ב) עיין יח., ג) נייא ועבדיו, ד) [ע' פירשייי לעיל בעייא דייה חלי דשא

ל) [עירובין יא. ע"ש], ו) ב"ב

מ"ו. ע) נ"ח בפלים. ל"ח.

י) פתוח הוי למערב אחורי

י) פתוח היי נמערב חחור: הדלת. צ"ק, כ) עיין צ"ק שהאריך, ל והגדיל. צ"ק, מ) ופתח הקטן פתוח מתיד וה"ק. צ"ק, נ) הוא סף המוחה הס"ד. צ"ק, מ) העתיד המלבן המריד. צ"ובה המתח לא מצות בדמונ

מ) ותמח הקטן פחוח ממיד והייק. לייק, כ) הוא סף המוחה הייק. לייק, כ) הוא סף המוחה הסייד. לייק, מ) העמיד המלבן בלורת הפסח לא משום דכתיב. בלייק, מ) כאור הבינה. צ'יק, ל) לו קוטונית ההינה. צ'יק, ל) לו קוטונית שהכאים. צ'יק, ל) לו קוטונית שהבלים. צ'יק, ל) לחיי לייק רש"ק, ק) כאור הבינה. בייק, ל) כאור מ"ץ, ל) כאיק מ"ץ, ל) כאור מ"ץ, ל) כא

ש) היכר הליר הוי בבית דכ"ע

לא פליגי דחייב כי פליגי מבית לגינה דהיכר ליר הוי בגינה

לגינה דהיכר ליד היי בגינה מ"ס קיטונית עיקר וחייב ואט"ג כו' גינה עביד ולשומר ופטור הס"ד. ל"ק, ס) וע' בהרא"ש בה"ק שמתרן קושיא זו, א) [וע"ע מוס' ב"ב 1. ד"ה איספלידא], כ) ומוס' במסכת

סוכה ח ע"ב דוחה פי' זה דא"כ

ה"ל לשנויי הכא דהא דאמר

ר"ח אכסדרה פטורה כשאינה

פתוחה לבית אבל מלשוו

פטורה משמע אפילו מדרבנו

עכ"ל וע' ל"ק,

הגהות הב"ח

(ב) ד"ה פלימין ל"ל אחר ד"ה

הא יש: (ג) ד"ה חייבת וכו' לאביי הס"ד ואח"כ מ"ה

באכסדרה דבי רב ההיא דקתני וכו' שיש לה סביב דפנות אלא שמוקפת

לפנות ללל שמוקפת הלובות הפ"ד: (ד) ד"ה בלכסדרה רומיתל עשויה דפנות נמוכות שאין מגיעות לחררה

דפנות נמוכות שאין מגיעות לתקרה הס"ד ונ"נ כך פרש"י נכ"ב דף יא ע"ב: (ה) ד"ה מר סבר הפתח וכו"

דחייב הס״ד ואח״כ מ״ה כי פליגי מבית לגינה דהיכר

ציר הוי בגינה מר סבר

קיטונית עיקר וחייב ואע"ג:

קגד א מיי׳ פ״ו מהל' תפילין הלי״ב [קמג עשין כג] טוש״ע יו״ד סי׳ רפה סעי׳ ב וסי׳ רפט סעי׳ ב: קנה ב מיי׳ שם פ״ה הלכה ח טוש״ע יו״ד סי׳ רפט

:סעי׳ ד ג [טוש"ע יוי"ד סימן רפו
סניף קו:
קנו ד מיי שם טוש"ע יי"ד
קנו ד מיי שם טוש"ע יי"ד
קנו ד מיי פייו שם הלכה ה
סמנ שם טוש"ע יי"ד
קנו ד ז ז מיי שם הלייג
קוב ד ז ז מיי שם הלייג
קובש ד ז מיי שם הלייג
קובש ד מיי שם הלייג
טוש"ע שם סעי ו: ג [טוש"ע יו"ד סימן רפו

תורה אור השלם

וְיָ שֹׁמְרֶךְ יְיִ צִּלְךְ עַל יַד יְמִינֶךְ: תהלים קכא ה

לעזי רש"י

פלשטר"א. טלאי. ארישיריא"ש. מזוזות פתח. עמוד או קורה המהווים צורת פתח, מסגרת לדלת.

מטגות לדות. אלואייר"א [אלידוי"ר]. גזוזטרה, מרפסת. קמבר"א. חדר. לויא"י [לוי"א]. צריף.

שימה מקובצת

. 6) תיבות שלא להרחיקה מן כר׳ יותר משליש נמחק: כֹּן שיפגע במצוה מיד: גֹּן בפתח שאחורי הדלת. רש"י פ" ב' לשונות וללשון
ראשון צ"ל שאותו פצים
שבמקצוע [העמיד] לשני
פתחים (לצד] ימין ביאה לזה
ולזה וללשון שני קשה להבין
דמה ענין הוא זה לפתח שאחורי הדלת: ז"ל תו"ח בפתח שאחורי הדלת. פ״ה כגון במקצועות הבית כו כגון במקצועות הבית כדי ולפירושו קשה אי תרוייהו משכחת לה דיך היכא ולוד שאחת מתוחה לדה"ר ואחת פתוחה לחדר אז היר דרך ימין לזה ע"כ: ד) וחכ"א נדון. כאויר. ותיכות כבית שער נמחק). . דנהי דאמרינן לעיל גבי בי הרזקי חייב בשתי מזוזות . ואפי' בפתח של צד החצר היינו דוקא חצר אבל קיטונית אינו עשוי כל כך לתשמיש ולא מחייב במזוזה. דתרוייהו חייבין וליכא אלא . לידע איזה דרך ימין ולדין זה אזלינן בתר היכר ציר אבל לפטור כשהיכר ציר במקום פטור ודאי לא אזלינן בתריה לגינה פתח החיצון היוצא מבית שער לגינה שהיוצאין

מן הבית דרך בית שער יוצאין בו לגינה כך פרש״י בלשון ראשון וצ״ל דלא דמי בית שער הגינה דהכא לבית

דלית להו תקרה. פירוש מקום שהפתח שוקף שם מלמעלה אינו שוה אלא האבנים מן הכיפה אבן נכנסת ואבן יולאת וכענין זה דלית ליה שיהפי שחין שם מזחות אלא האבנים בולטות כגון שיני חומה וכעיו זה ואימאן בפ"ה דעירוביו ודף יא.) גבי סוכה ומה שפי' ההונט' לשון אחר דלית ליה תיקרה שאין הבית מקורה ס קשיא מי גרע משערי

וכאי תחילת שליש העליון דקאמר להרחיקה. שיותר לא ירחיקנה

גבוה הרבה מניחה כנגד כתפיו וחולק על הש"ס שלנו. מ"ר:

מן התקרה. ובירושלמי משמע בפ"ב דמגילה דכשהפתח

קתאָ דיומא (דף יא.). מ"ר: איםפלידי דבי מר. סוגיא דשמעתין מוכחא

חלירות דחייבין במזוזה כדאמר פרק

דהיינו אכסדרא ולא כמו שפי׳ בקונט' בפ"ק דבבא בתרא (דף ז.) דהיינו טרקלין נאה ובערוך פירש דהיינו מערה כדמתרגמינן (תהלים נג) מפני שאול במערה בברתו באיספלידא וסוגיא דבבא בתרא קשיא לפי׳ הערוך דמשמע התם שיש באיספלידא כשורי וליבני ובמערה ליכא כשורי וליבני ועוד דקאמרינן התם מעיקרא איספלידא והשתא אינדרונא פירוש לפי שבנה אשיתא אפומא דאיספלידא ואי איספלידא היינו מערה אין לך חדר אפל ממערה. ⁴⁾ מ״ר:

אכסדרה ומרפסת במזוזה. וכן משמע

בפ"ק דסוכה (דף ח:) דבית שער חייב במזוזה גבי שתי סוכות של יולרים זו לפנים מזו דפריך ותיהוי חילונה בית שער לפנימית ותתחייב במווזה ותימה דבפ"ק דיומא (דף יא.) תניא יכול שאני מרבה אף בית שער אכסדרה ומרפסת תלמוד לומר בין בית כו' וי"ל דהתם מדאורייתא והכא מדרבנן כי והר"ר יצחק אלפס מירן דהכא בפתוחה לבית. מ"ר:

להו לאיספלידי דבי מר דאית להו פצימי ולית להו מזוזתא קסבר לחיזוק תקרה הוא דעבידי מיתיבי בית שער אכסדרה ומרפסת חייבין במזוזה יובאכסדרה דבי רב אכסדרה דבי רב כאינדרונא מעלייתא הוא באכסדרה רומיתא אמר רחבה אמר רב יהודה בי הרזיקי חייב בשתי מזוזות מאי בי הרזיקי אמר רב פפא סבא משמיה דרב בית שער יהפתוח לחצר ובתים פתוחין לבית שער ת"ר בית שער הפתוח לגינה ולקימונית רבי יוםי אומר נידון כקיטונית וחכ"א נידון יו כבית שער רב ושמואל דאמרי תרוייהו ם מגינה לבית כולי עלמא לא פליגי דחייב מאי מעמא ביאה דבית היא כי פליגי מבית לגינה מר סבר ח קימונית עיקר ומר סבר גינה עיקר רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו מבית לגינה דכולי עלמא לא פליגי דפטור מאי טעמא פיתחא

דגינה הוא כי פליגי מגינה לבית מר סבר ביאה דבית הוא ומר סבר כולה אדעתא אכסדראות דבי רבה ש: כית שער. בית קטן שעושין בלד שערי חלירות ויושב שם שומר הפתח: מרפסת. אלואייר"א: יבו חייבת במוווה. מדרבנן. קשיא לאביי (נ): ההיא דקתני חייבת באכסדרא דבי רב. שיש לה ד' דפנות אלא שאין מגיעות לסקן: אינדרונא. קמבר"א: באכסדרא רומיתא. עשויה (ד) חלונות חלונות וקורין לויא"י: בית שער הפחוח לחלר כו'. בעי ב' מווזות בן חחת בפתח שמן בית שער

לבמים ואחת בפתח שמן החלר לבית שער: באו לדון לקיטוניות. ולריך מוחה: נדון בבן לבים שער. באוירף ואין לריך מוחה: מגינה לבים. באותו פתח שבין הגינה לבית שער דכ"ע חייב דביאת בית שער הוי אותו שער בגן שבו נכנסין אתן הקיטונית ולבית שער כשרולים ליכנס לגינה ולהכי קרי ליה מבית לגינה. ולי נראה איפכא מגינה לבית היינו פתח הקיטונית] שהבאים מן הגינה דרך בית שער נכנסין בו להטוניות כ"ע לא פליגי דחייב: בד] כי פליגי מבית לגינה. פתח החיצון שיוצא מבית [שער] לגינה שהיוצאין מן הבית דרך בית שער יוצאין בו לגינה: מר סבר. עיקר בית שער בהן כו׳ לשם כניסת קיטונית נעשה והוי כשאר בית שער דעלמא שחייבין כל פתחיו במוחה: בין ומר סבר. עיקר בית שער לגינה נעשה ליניאה מקיטונית לגינה הילכך נדון כאוירש ולא כבית שער: ר)(מר סבר הפתח לשם קיטונית עבידא וחייב במוחה ומר סבר עיקרו לשם גינה עביד ופטורה). ל"א ועיקר היא מגינה לבית אם כשהוא פותח פתח מגינה לבית שדהיכר ליר הוי בבית דכ"ע לא פליגי (ה) דחייבת: **קיטונית שיקר**. וחייב ואף על גב דליר סובב בגינה דכי אמרינן לעיל [ע"א] הלך אחר היכר ליר הני מילי בפתח דבין תרי בתי דתרווייהו עיקר אבל הכא עיקר קיטונית ולשתה נעשה חייב ותר סבר עיקרו לשם גינה עביד ופטור:

דמינטריה. לכל הבית מן המזיקין: על יד ימינך. דמווחה ליד 6) נלעיל לב:ן, כ) ע"ו יא. הימין היא בכניסתו: העמיק. החור טפח וקבע בו המוחה פסולה: פלים. ז] דהיינו סף מוחה של לורת הפתח: או שעלה עליה מלבן. לבנה. שלחחר שקבע המווזה בסף הוסיף מלבן בפתח כנגד

הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

ומאי תחילת שליש העליון דקא אמר להרחיקה

¹ שלא להרחיקה מן הקורה של מעלה יותר משליש אמר רבא ⁶ מצוה להניחה במפח

הסמוך לרה"ר מאי מעמא רבגן אמרי כדי

שיפגע כן במזוזה מיד רב חנינא מסורא אומר

כי היכי דתינמריה אמר רבי חנינא בוא וראה

שלא יכמדת הקב"ה מדת בשר ודם מדת

בשר ודם מלך יושב מבפנים יועם משמרין

אותו מבחוץ מדת הקב"ה אינו כן עבדיו יושבין

מבפנים והוא משמרן מבחוץ שנאמר יה'

שומרך ה' צלך על יד ימינך דרש רב יוסף

בריה דרבא משמיה דרבא יהעמיק לה מפח

פסולה לימא מסייעא ליה הניחה בפצין או

שמלה עליה מלבן אם יש שם מפח צריך

מזוזה אחרת אם לאו אינו צריך מזוזה אחרת

כי תניא ההיא יו בפתח שאחורי הדלת הא

בהדיא קתני לה יפתח שאחורי הדלת אם יש

שם מפח צריך מזוזה אחרת ואם לאו אינו

צריך מזוזה אחרת כיצד קתני תנא העמיד לה מלבן של קנים חותך שפופרת ומניחה

אמר רב אחא בריה דרבא לא שנו אלא

שהעמיד ולכסוף חתך והניחה יאכל חתך

והניח ולבסוף העמיד פסולה יתעשה ולא מו

העשוי ואמר רבא הני פיתחי שימאי פמורין

מן המזוזה מאי ®פיתחי שימאי פליגי בה רב

ריחומי ואבא יוםי חד אמר דלית להו תקרה

וחד אמר דלית להו שקופי אמר רבה בר

שילא אמר רב חסדא יאכסדרה פמורה מן

המזוזה לפי שאין לה פצימין הא יש לה

פצימין חייב לחיזוק תקרה הוא דעבידי הכי קאמר אע"פ שיש לה פצימין פמורה שאין

עשויין אלא לחיזוק לתקרה אמר אביי חזינא

ח] הפתחי אם יש בעומק הפלים או באותו מלבן הי(שלה) שטלה על המוחה טפח דהשתא היא מוחה תחובה בעומק הכוחל טפח לריך מוחה אחרת כו': **טלה**. לשון טלאי פלשטר"א: בפתח שאחורי הדלת. כגון שיש ם] במקלוע הבית פלים קבוע ושני פתחים מחותכין אחד לדרום ואחד למערב וקבע מזחה (6) בפנים ט בחלל פתח הדרומי וכשהדלת י) סתום הוי פתוח למערב אחורי הדלח אם יש עובי בפלים המבדילן טפח בין פתח לפתח לריך מזוזה אחרת לפתח מערבי הואיל ואין המוחה יו בחללו סואם לאו אין לריך מוחה אחרת שהרי כמונח באותו פתח עלמו וכן שטלה מלבן לפנים משני נדדים והמלבן ריבה את עביו והבדילט את הבדלתו. פי' אחר שדרך עשירים לעשות פתח אלל שער הגדול שאין פותחים שער הגדול תמיד מוא] והכי קאמר או שטלה עליה מלבן ועשה אנל המלבן פתח אחר אם יש בין פתח לפתח טפח הוי שניהם חשובין ולריך מוחה אחרת לקטן: הא בהדיא קתני לה. בסיפא דההיא: כילד קתני. והכי קאמר הניחה בפלים או שטלה עליה מלבן אם יש שם טפח כו׳ כילד כגון פתח שאחורי הדלת יב]: מלבן של קנים. שלה מלה מוחות עץ ועשה לורת פתח של קנים. מלבן י מזוזה סף: **חותך.** חתיכה מאחד הקנים שהן חלולים ויתן המוחה באותו מקום יג] חתך: אבל חתך. בשפופרת והניח מזוזה בתוכה ואחר כך ס העמיד המלבן ידן בלידה לא משום תעשה ולה מן העשוי: פיתחי שימחי. מקולקלין וחשמים כמו זקן אשמאי דאמרינן בקדושין (דף לב:): מקרה. אסקופה עליונה: שקפי. מוחות. ל"ל תקרה שאין מון הבית מקורה. שקפי אסקופה עליונה מו]: פלימין. עמודים: אכסדרה. שלשה דפנות סתומות בלה פתח

והרביעית פתוחה לגמרי מתחת חבל

למעלה יש דופן מעט המחזיק את

הסכך: הואיל ואין לה יו פלימין.

אוישריא"ש ואותה פתיחה לא פתח

הוא: הא יש לה פלימין חייבין. בתמיה.

ואמאי חיזוק לתקרה הוא דעבידי

הפלימין ולח לשום פתח: אלא יהן לחזוק מקרה. שלא תפול: אספלידי דבי מר.

מוסף רש"י

מצוה להגיחה בטפח הסמוך לרה"ר. אם היה עובי החלל ד' טפחים או ה' כגון חומת אבנים יניחנה נחלל טפח הסמון לרה"ר כדחמר לקמן שיפגע במוחה כי חתי לביתיה (דעיד דג.). שיפגע דקדים פגע במלוה כי אתא לביתיה (שם). פיתחי נכיתיה (שם). פיתחי שימאי. פתחין שוממין ל״ל פתחים מקולקלין שמחוסרין מיקון כמו זקן לשמלי חסר מתורה שיקופי. מוחום שמחלני לפניהם מכלון ומכלן אבן יולאת ואבן נכנסת ואין זו לורת פתח תיקרה. שאין כלום בנין למעלה מן הפתח אלא כל הכותל חלות כפתח אלה כל הסתול חלוק מפתם עד ראשו (עירובין יאי.). מכיד לה אכסדרה דבי רב. דפנות מכיד לה אלה שמוקפות המידה דבי רב. דפנות מוכות מלון מניעם להקרה. בית שער. בית מען שלפני מתח עוקרון לי פורקיים בלע"ד מרפסת. אלוייר והכיבה מתח מוכיד מוכיד מתח שלין בית מתח של פורים מתח עוקלין לה שנייר והכיבה שלין דרך חלם אחד שורין וו רוכיל שלין דרך חלם אחד שורין עולין דרך חלם אחד שורין שלין דרך חלם אחד שורין שליין דרך חלם אחד שורין שליין דרך חלם אחד שורין שליין דרך חלם אחד שורים שליין דרך חלם אחד שליים ש עולין דרך סולם אחד שקורין בבא בתרא בית שער. פורק״א כלע״ו שלפני הכית. וכו' חייבין

> ען שיש במקצועות הבית פצים קבוע בו ושני פתחים מחותכין בו אחד לדרום כוי מזווה בפצים בחלל פתח הדרומי וכשהדלת פתוח הוי פתח מערב אחורי הדלת אם יש עובי בפצים, עובי הבדל טפח בין פתח לפתח: ין המוווה. מונחת בחללו אש בסקצונות הצים לפני בר ושני פתחים מתחבין בין אחד לדרום כרי מוהה בפנים בחלי פתח הדרומי וכשהילת שהחיד מחדה בתחם שבר בשביט עו בי הבדי ספה בין פתח לפתח: אין טפה ונשה אצל המלבן מתח בין אחד להיים בין אחד להיים להיים בין מחד למחה: אין טפה ונשה אצל המלבן מתח אין שהיין בו ביות המחבה בין שהיי היים בין ביות המחבה בין שהיי היים בין בין המחבה בין מהוד לבין המחבה בין מהוד לבין המחבה בין מחד מהחיץ בין מחד מהחבה בין מחד מהחבה בין מהיי המחבה בין מחדה בין